

Ювілеї

УДК [39:677.026.62](477+474.5):069.68
DOI <https://doi.org/10.15407/nz2023.03.731>

**ФАХОВІ СТУДІЇ
УКРАЇНСЬКО-ЛИТОВСЬКОГО
ЕТНОГРАФІЧНОГО ТЕКСТИЛЮ
(до 75-річчя Олени Іванівни Никорак)**

Людмила ГЕРУС

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5931-3816>
докторка історичних наук, кандидатка мистецтвознавства,
старша наукова співробітниця,
завідувачка відділу народного мистецтва,
Інститут народознавства НАН України,
проспект Свободи, 15, 79000, м. Львів, Україна,
e-mail: ludmilagerus@gmail.com

Тетяна КУЦІР

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6522-0640>
кандидатка мистецтвознавства, наукова співробітниця,
Інститут народознавства НАН України,
відділ народного мистецтва,
проспект Свободи, 15, 79000, м. Львів, Україна,
e-mail: sonechko_29@ukr.net

Стаття написана на основі результатів українсько-литовських міждисциплінарних науково-дослідних проєктів «Орнаментика етнографічного текстилю Західної України та Литви: універсальні й унікальні параметри» (2018—2019) і «Унікальні технології етнографічного текстилю: досвід збереження в Західній Україні та Литві» (2022—2023) (фінансується Литовською науковою радою, Міністерством освіти і науки України [номер гранту в Литві S-LU-22-5]). Олена Іванівна Никорак — відома дослідниця українського традиційного текстилю, — стала керівником обох проєктів з українського боку.

Мета статті — висвітлити основні етапи роботи над проєктами; проаналізувати результати їхньої реалізації; виділити основні групи досліджуваних текстильних виробів, а також шляхи популяризації наукової діяльності, одним із яких стало проведення в межах проєкту «Унікальні технології етнографічного текстилю: досвід збереження в Західній Україні та Литві» виставки литовських і українських рушників у Музеї народного побуту Литви (с. Румшішкес).

Ключові слова: Україна, Литва, міжнародна співпраця, етнографічний текстиль, рушник, виставка.

Lyudmyla HERUS

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5931-3816>
Doctor in History Sciences, Candidate of Art Studies
(Ph.D.)
Senior Researcher,
Ethnology Institute of the National Academy of Sciences
of Ukraine,
Folk Art Department,
15, Svoboda Avenue, 79000, Lviv, Ukraine,
e-mail: ludmilagerus@gmail.com

Tetiana KUTSYR

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6522-0640>
Candidate of Art Studies (Ph.D.) Researcher,
Ethnology Institute National Academy of Sciences
of Ukraine,
Folk Art Department,
15, Svoboda Avenue, 79000, Lviv, Ukraine,
e-mail: sonechko_29@ukr.net

**PROFESSIONAL STUDIES OF UKRAINIAN
AND LITHUANIAN ETHNOGRAPHIC TEXTILE
(to the 75th Anniversary of Olena Nykorak)**

The article was written based on the results of the Ukrainian-Lithuanian interdisciplinary R&D projects «Ornamentation of Western Ukrainian and Lithuanian Folk Textile: Universal and Unique Parameters» (2018—2019) and «Unique Technologies of Ethnographic Textile: Experience of Preservation in Western Ukraine and Lithuania» (2022—2023) (the project have been supported by the Lithuanian Research Council and the Ministry of Education and Science of Ukraine [grant number in Lithuania S-LU-22-5]). Olena Ivanivna Nikorak, a well-known researcher of Ukrainian traditional textiles, became the head of both projects from the Ukrainian side.

The article's purpose consists in showing the main stages of work on projects; analyzing the results of their implementation; being revealed the main groups of investigated textile items, as well as ways of popularizing scientific activity.

Sources and methods. The article is based on project proposals and reporting documentation of R&D, scientific and popular science articles that were published as a result of the implementation of Ukrainian-Lithuanian projects. Within the writing of the article, general scientific methods of abstraction, analysis, generalization, and classification, as well as the method of art analysis and comparison were used in the study.

Results. During the implementation of the projects, scientists of the Ethnology Institute of the NAS of Ukraine and the Kaunas University of Technology identified some priority groups of ethnographic textiles, in particular, traditional coverlets, towels, and sashes. The study and comparison of Ukrainian and Lithuanian textile items were conducted on some interrelated levels: technical, artistic, and ethnological. The results of the scientists' activities were shown in numerous scientific and popular science articles, in reports at all-Ukrainian and international conferences, and were also used during the preparation of a Lithuanian and Ukrainian towels exhibition named «Weave, sister, towels».

Keywords: Ukraine, Lithuania, international cooperation, ethnographic textile, towel, exhibition.

Вступ. Процес входження України у європейське співтовариство безпосередньо пов'язаний із пізнанням культури сусідніх народів, налагодженням наукових контактів та спільними міжнародними дослідженнями у сфері гуманітаристики. Фахове осмислення традиційного мистецтва, разом з тим, дає змогу простежити зв'язок між націями в історичній ретроспективі як завдяки спільним художнім характеристикам виробів, так і паралелям у їхньому обрядовому застосуванні. Українсько-литовські проекти «Орнаментика етнографічного текстилю Західної України та Литви: універсальні й унікальні параметри» (2018—2019) та «Унікальні технології етнографічного текстилю: досвід збереження в Західній Україні та Литві» (2022—2023) вирізняються комплексним міждисциплінарним підходом до опрацювання різних типів етнографічного текстилю обох країн.

Обмін досвідом, вивчення можливостей збереження й відновлення унікальних технологій етнографічного текстилю українців та литовців у межах заявлених проектів спрямоване на виявлення найбільш доцільних й ефективних його параметрів для застосування в сучасних творчих практиках. Наукове осмислення, опрацювання і фіксація основних етапів виконання, з'ясування художніх особливостей і можливостей застосування в сучасному побуті на сьогодні вкрай необхідне, оскільки чимало регіональних технологій виготовлення етнографічного текстилю Західної України і Литви перебуває під загрозою зникнення, головним чином через відсутність і зміну сировинної бази, недостатність ринку збуту, модні тенденції тощо. *Актуальність* проектів набула децю іншого значення у зв'язку з повномасш-

Іл. 1. Підготовка експонатів Музею народної архітектури та побуту ім. К. Шептицького (м. Львів) до виставки «Тчи, сестричко, рушники»

табною агресією росії в Україні. Помітно зросло зацікавлення різними аспектами української культури в Європі та світі, що вивело дослідження, зокрема українського традиційного мистецтва, на якісно новий рівень.

Основні етапи реалізації проектів вже висвітлені в індивідуальних і спільних наукових та науково-популярних статтях учасників НДР 2018—2022-х рр. [1—14]. Результати досліджень, які стосувалися окремих груп українського та литовського етнографічного текстилю, опубліковані Оленою Никорак, Людмилою Герус, Оленою Козакевич, Тетяною Куцир (традиційні покривала [15—16], рушники [17—19], пояси [20—22]), Оленою Федорчук, Олегом Болюк (прикраси з бісеру [23—24], ткани вишивки, оздоблені вибіркою [25—27]). Проте поза увагою залишилися дослідницькі принципи, якими керувалися вчені і які дозволили отримати висновки, оприлюднені у наукових публікаціях [15—27].

Мета статті полягає у висвітленні основних принципів організації наукового процесу під час реалізації НДР, шляхів ознайомлення з результатами українсько-литовського проекту. Окрема увага приділена внеску керівника проекту з українського боку Олені Іванівні Никорак, багатолітня праця якої з досліджень українських текстильних виробів вплинула на визначення напрямків співпраці та пріоритетів НДР.

Основна частина. У 2017 р. розпочалася співпраця науковців відділу народного мистецтва Інституту народознавства НАН України та відділу інженерії факультету машинобудування та дизайну Каунаського технологічного університету над підготовкою пропозиції до проекту «Орнаментика етнографічного текстилю Західної України та Литви: універсальні й унікальні параметри», запропонованому на розгляд до фінансування Міністерством освіти і науки України та Науковою радою Литви в межах міжнародної двосторонньої співпраці країн. Пріоритетом спільного дослідження стало вивчення універсальних та унікальних параметрів орнаментики етнографічного текстилю обох країн як соціокультурного феномену, що перебуває в постійному розвитку й відтворює інформацію про місце і час творчості, менталітет її учасників [28, с. 5]. Етнографічний текстиль у цьому контексті розглядався як явище багатозначне і різномірне, що має давню історію, цінні для на-

спадків та багаті технологічні напрацювання й мистецький досвід майстрів (іл. 1).

Керівником проекту «Орнаментика етнографічного текстилю Західної України та Литви: універсальні й унікальні параметри», який отримав фінансування від Міністерства освіти і науки України на 2018—2019 рр., з українського боку стала знана і шановна в Україні та поза її межами вчена Олена Іванівна Никорак — етнологиня і мистецтвознавиця, художниця і педагог, провідна наукова співробітниця Інституту народознавства Національної академії наук України, кандидатка історичних наук, докторка мистецтвознавства, професорка, членкиня Національної Спілки художників України, дійсна членкиня Наукового товариства ім. Т. Шевченка. Ґрунтовний науковий доробок Олени Никорак здобув заслужене визнання українських і зарубіжних вчених, музейників, а також художників, майстрів народного мистецтва, викладачів і студентів художніх навчальних закладів завдяки теоретичній основі й аналітичному викладові, глибокій осягненню матеріалу, різноманітності й високому рівневі проілюстрованих артефактів у дослідженнях етнографічного текстилю вченої. Насамперед це стосується двох фундаментальних монографій Олени Никорак: «Сучасні художні тканини Українських Карпат» [29] та «Українська народна тканина ХІХ—ХХ ст.: Типологія, локалізація, художні особливості. Частина І. Інтер'єрні тканини (за матеріалами західних областей України)» [30], які беззаперечно є вагомим внеском в українську і світову науку [31, с. 1039—1040].

Під час своєї плідної наукової діяльності О. Никорак виробила власні принципи роботи з українським традиційним текстилем. Вивчення текстильного декору показало актуальність не лише з погляду пізнання національної художньої спадщини, але й у широкому культурному контексті. Важливим у працях вченої стало виявлення генетичних коренів і висвітлення усталених принципів формування системи виражальних засобів, а саме процесу зародження та розвитку структури, фактури й візерунків тканин, які визначили локальну, регіональну та національну специфіку цього виду декоративно-прикладного мистецтва. Проведений Оленою Никорак аналіз основних чинників орнаменталізації (композиції візерунка в цілому та самого мотиву, ритміки, колориту) тканин для

Іл. 2. Керівники проекту «Орнаментика етнографічного текстилю Західної України та Литви: універсальні й унікальні параметри» д. т. н. Егле Кумпікайте (Литва) та д. мист. Олена Никорак (Україна) з д. т. н. Дайвою Мілашене (Литва)

Іл. 3. Керівник проекту з українського боку д. мист. Олена Никорак під час роботи у Національному музеї у Львові ім. А. Шептицького із завідувачкою відділу народного мистецтва Любавою Собуцькою

інтер'єру і одягу слугував основою для визначення унікальних та універсальних особливостей орнаментальних структур, уможливив ідентифікацію творів українського традиційного текстилю. Саме ці ключові аспекти досліджень вченої дають змогу виявити спільні та відмінні риси декору українських тканин з однотипними виробами інших народів, зокрема литовців.

На першому науковому семінарі проекту, який відбувся 24 січня 2018 р. у м. Львів, Олена Никорак спільно із керівником з литовського боку Егле Кумпікайте, визначили основні напрямки дослідження, які полягали в опрацюванні перш за все знакових для обох країн виробів етнографічного текстилю, варіативні та технологічно довершені в орнаментальній

Іл. 4. Учасники НДР «Орнаментика етнографічного текстилю Західної України та Литви: універсальні й унікальні параметри» під час роботи у Вільнюсі (2019). Зліва направо стоять: д. мист. Олег Болюк, д. т. н. Дайва Мілашене, к. мист. Тетяна Куцир, к. мист. Олена Козакевич, д. т. н. Жанета Рукуйжене; сидять: д. і. н. Людмила Герус, д. т. н. Егле Кумпікайте, д. мист. Олена Никорак, д. і. н. Олена Федорчук, Еріка Ненартавічюте

Іл. 5. Керівники проекту «Орнаментика етнографічного текстилю Західної України та Литви: універсальні й унікальні параметри» д. мист. Олена Никорак (Україна) та д. т. н. Егле Кумпікайте (Литва) під час роботи у Національному музеї народного мистецтва Гуцульщини та Покуття ім. Й. Кобринського

оздобі, із символічним значенням для народів України та Литви (іл. 2).

Як було окреслено, реалізація проектів «Орнаментика етнографічного текстилю Західної України та Литви: універсальні й унікальні параметри» та «Унікальні технології етнографічного текстилю: досвід збереження в Західній Україні та Литві» ґрунтувалася на фаховому вивченні пам'яток у музеях України та Литви (іл. 3). Вченим вдалося побувати та опрацювати артефакти у Музеї етно-

графії та художнього промислу Інституту народознавства НАН України (м. Львів), Національному музеї у Львові ім. А. Шептицького (м. Львів), Музеї народної архітектури та побуту ім. К. Шептицького (м. Львів), Радивилівському районному історичному музеї, Національному музеї народного мистецтва Гуцульщини та Покуття (м. Коломия Івано-Франківської обл.), Косівському музеї народного мистецтва і побуту Гуцульщини (м. Косів Івано-Франківської обл.), Івано-Франківському краєзнавчому музеї, Музеї народної архітектури і побуту Прикарпаття (с. Крилос Галицького р-ну Івано-Франківської обл.), Волинському краєзнавчому музеї (м. Луцьк), Музеї етнографії Волині та Полісся при Східноєвропейському національному університеті ім. Лесі Українки (м. Луцьк), Музеї народного побуту Литви (с. Румшишкес), Етнографічному музеї Кретінги (м. Кретінга), Музеї історії Малої Литви (м. Клайпеда), Національному музеї Литви (м. Вільнюс), Національному художньому музеї (м. Вільнюс), Національному художньому музеї М.К. Чюрльоніса (м. Каунас) [12, с. 41—42].

У рамках проекту «Орнаментика етнографічного текстилю Західної України та Литви: універсальні й унікальні параметри» при дослідженні орнаментики, опираючись на наукові досягнення керівника Олени Никорак та власний досвід, вчені, — зав. відділу, д. і. н., к. мист. Людмила Герус, с. н. с., д. мист. Олег Болюк, с. н. с., д. і. н. Олена Федорчук, н. с., к. мист. Олена Козакевич, н. с., к. мист. Тетяна Куцир (іл. 4), — зосередили пильну увагу передусім на основних чинниках, які формували мистецьку виразність плетених, в'язаних, тканих, вишитих і мереживних виробів, а саме матеріал (льон, конопля, вовна, бавовна і т. п.), якісні характеристики (довжина і товщина волокон, гладка і лискуча чи шерехата поверхня, м'якість, еластичність, жорсткість або твердість) пряжі, рівномірність або нерівномірність, щільність чи «лівкість» скручування волокон під час прядіння, тональні градації кольорів та ін. Саме вони створювали дрібно- чи грубозернисту фактуру, у вигляді округлих, квадратних чи прямокутних горбиків, які рельєфно виступали над поверхнею тканини (іл. 5).

Значна увага була приділена також технікам ткання, зокрема найпростішому з-посеред них полот-

а

б

Іл. 6. а — Рушник. 1930 р., с. Чорновець Городенківського р-ну Івано-Франківської обл. Бавовна, вовна; саржеве та репсове тканиня. Національному музеї народного мистецтва Гуцульщини та Покуття ім. Й. Кобринського, Кн-15701; б — Рушник. Перша половина ХХ ст., с. Нуйно Камінь-Каширського р-ну Волинської обл. Льон, бавовна; саржеве та репсове тканиня. Волинський краєзнавчий музей, Р2-1461

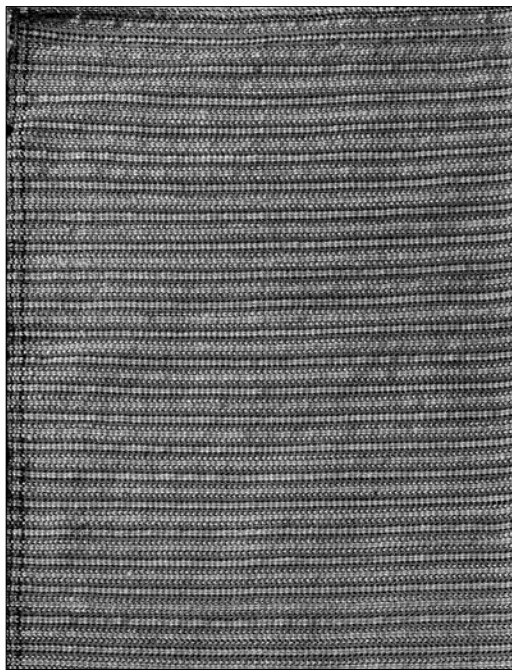
няному тканню, яке завдяки нюансним переливам м'яких пастельних барв надає текстильним виробам художньо-естетичної якості та мистецької цінності.

У рамках проекту вчені проаналізували багато декоровані дрібноузорні тканини саржевого переплетення. Вони характерні фактурними світлотіньовими візерунками у вигляді діагональних скісних кружків, паралельних зигзагів, які в Україні називають «смерічка», «сосонка», «луска», та сітки дрібних ромбиків «віконця», «кочільця», «очка», «вічка», «крути», «в окружку». Такі взори належать до загальнопоширених. Вони відзначаються багатством і варіативністю фактурної пластики, стриманою вишуканістю та грою світла та тіні на фактурній поверхні виробів (іл. 6).

Ґрунтуючись на власних багаторічних дослідженнях, Олена Іванівна констатувала, що саме завдяки

техніці саржевого ткання були створені одні з найдавніших сітчастих узорних фактур. Ткани полотна, сукна й поштучні вироби (рядна, верети, рушники, скатертини, запаски, спідниці, фартухи) з фактурним рельєфним рисунком, що виступає на поверхні, у народній термінології українців відомі під назвою «чиноваті». На Гуцульщині лляні «ілляні», «ільчаті», «ільчесті» тканини виконані різновидами чиноватого ткання мають одноіменну назву «ільчисті», «ільчисті», «ільчесте письмо» (іл. 7).

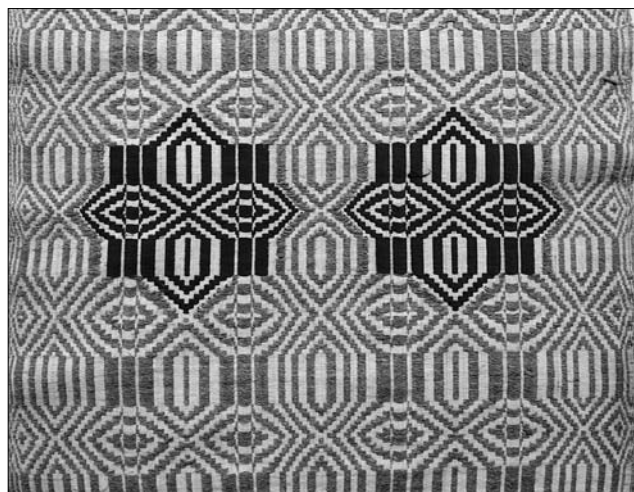
У центрі досліджень вчених були також полотна з декором, виконаним технікою перебору та багаторемізного ткання. Перша з технік була більш вживаною на теренах України, тоді як друга частіше зустрічається у литовських пам'ятках. Для техніки перебору характерні стрічкові геометричні чи геометризовані рослинні візерунки (іл. 8), для багаторемізного ткан-

Іл. 7. Запаска (фрагмент), с. Космач Косівського р-ну Івано-Франківської обл. Вовна, саржеве ткання. Приватна колекція О. Никорак

Іл. 8. Рушник «на гредку», с. Стеблівка Хустського р-ну Закарпатської обл. Бавовна, вовна; ткання перебором. Музей етнографії та художнього промислу ІН НАН України, ЕП-81678

Іл. 9. Рушник (фрагмент). Прієнайський район (Литва). Лён, бавовна; багаторемізне ткання. Національний художній музей М.К. Чюрльоніса, Е-1005

ня — рапортні композиції, сформовані пропорційно великими щодо виробу мотивами, значно більш різноманітними у Литві (іл. 9), аніж в Україні.

УНДР 2022—2023 рр. «Унікальні технології етнографічного текстилю: досвід збереження в Західній Україні та Литві» фокус уваги перемістився на давні техніки ткання та методи їхнього збереження (іл. 10—11).

Особливу увагу українських вчених привернула програма «Литовська національна спадщина: тра-

диційні ремесла» Міністерства Агрополітики Литви спільно із Литовським національним музеєм, покликаючи підтримати збереження литовської національної спадщини. За цією програмою у Литві діє ефективний алгоритм охорони та популяризації матеріальної та нематеріальної культурної спадщини. Майстри традиційного мистецтва мають змогу подати заявку на сертифікацію своїх виробів та навчальних програм до Агенції розвитку сільського бізнесу та ринку. Згідно вимог, це має об'єкт матеріальної та нематеріальної спадщини Литви, який передається з покоління в покоління і який з'явився не пізніше I-ї чверті ХХ ст. на території усієї Литви або одного з її етнографічних районів, створений з використанням ручної праці за допомогою давніх технологій, а також відповідних пристроїв, знарядь, інструментів. Застосунок нових технологій допускається лише у тому випадку, коли вони не змінюють спосіб виробництва, унікальні композиції та традиційну сировину [13, с. 1233].

Спільно українськими та литовськими вченими була підготовлена виставка рушників обох країн «Тчи, сестричко, рушники», відкриття якої відбулося 6 червня 2023 р. у Музеї народного побуту Литви. Метою виставки стали демонстрація отриманих під час обох українсько-литовських проєктів

Іл. 10. Вілія Ратаутене, майстриня традиційного литовського ткацтва, представляє свої роботи учасникам українсько-литовського проекту «Унікальні технології етнографічного текстилю: досвід збереження в Західній Україні та Литві». Каунас, 2022 р.

матеріалів, а також ознайомлення та популяризація давніх артефактів.

Концепцію виставки відображає її гасло: «Давні ткани рушники — результат наполегливої праці майстрів багатьох поколінь, втілення їхньої невичерпної творчої уяви і широкого світогляду». Виставка яскраво ілюструє напрацювання спільних українсько-литовських досліджень етнографічного текстилю; візуально відображає подібні та відмінні риси українських та литовських виробів у матеріалах, техніках, декорі, колористиці; показує тяглість традицій обрядового застосування рушників в обох країнах через давні та сучасні фотографії та інші тематичні експонати (наприклад, великодній кошик, накритий рушником) (іл. 12).

Висновки. У процесі реалізації НДР «Орнаментика етнографічного текстилю Західної України та Литви: універсальні й унікальні параметри» (2018—2019 рр.) дослідники зосередили основну увагу на вивченні декору традиційних тканих виробів. На різних етапах історичного розвитку формування декору плетених, в'язаних, тканих, вишитих і мереживних

Іл. 11. Учасники практичного тренінгу з виготовлення литовських традиційних поясів. Зліва направо: д. і. н. Л. Герус, Б. Рачкайтене (майстриня), к. мист. Т. Куцир, д. т. н. Е. Кумпікайте, д. мист. О. Никорак, д. т. н. Д. Мілашене, О. Белухіна, Е. Ненартавічюте

Іл. 12. Фото з виставки «Тчи, сестричко, рушники». Кошик із садовиною на Спаса, с. Космач Косівського р-ну Івано-Франківської обл. Світлина О. Никорак, 2003

виробів для одягу й інтер'єру житла поступово еволюціонувало від ощадливих мінімальних до дедалі складніших і вишуканіших засобів мистецької виразності. Розроблялися нові мотиви орнаменту, відшліфовувалася їхня форма, збільшувалася їхня чисельність, розширювалася і увиразнювалася кількість схем композиції. Ці принципи з плином часу модифікувалися, збагачувалися новими надбаннями і теж ставали основою для наслідування та створення нових орнаментальних композицій.

У результаті студій було з'ясовано, що найбільше подібностей у декорі текстилю українців та литовців зумовлено техніками ткання. Тому пріоритетом наступного проєкту (2022—2023 рр.) стало, передусім, методичне продовження і поглиблення вже

здійснених досліджень ткацьких технік з виходом на новий, якісно вищий рівень, наукових результатів та узагальнень на взаємопов'язаних рівнях:

1) технологічному: визначення фізичних властивостей ниток, ткацьких технік та особливостей виготовлення виробів;

2) мистецтвознавчому: аналіз особливостей форми й декору тканин та тканих виробів, визначення відмінностей між виробами різних історико-етнографічних районів України та Литви, встановлення композиційних, графічних та колористичних доміант, притаманних кожному з них, а також залежності орнаментального наповнення від ткацьких технік, поєднання останніх із вишивкою та мереживом;

3) етнологічному: з'ясування світоглядного значення та окреслення сфери застосування тканин та тканих виробів.

Важливу роль в реалізації спільних українсько-литовських проектів відіграли особистість та наукові напрацювання видатної дослідниці українського традиційного текстилю Олени Іванівни Никорак, які дали змогу виявити спільні та відмінні риси технології та декору тканин і окремих тканих компонентів для одягу й інтер'єру житла українців та литовців, а також сприяли налагодженню дружніх стосунків для продовження фахової співпраці.

- Федорчук О., Куцир Т., Кумпикайте Е., Мілашене Д., Ненартавічюте Е. У пошуках етномистецької ідентичності: українсько-литовські студії (зустріч перша). *Народознавчі зошити*. 2018. № 2 (140). С. 333—338.
- Інститут народознавства НАН України спільно з фахівцями із Литви розпочав роботу над реалізацією дослідницького проекту «Орнаментика етнографічного текстилю Західної України та Литви: універсальні й унікальні параметри». 02.02.2018. URL: <http://www.nas.gov.ua/UA/Messages/News/Pages/View.aspx?MessageID=3746> (дата звернення 05.05.2023).
- Федорчук О. Українсько-литовський проект «Орнаментика етнографічного текстилю Західної України та Литви: універсальні й унікальні параметри». Зустріч друга. URL: http://ethnology.lviv.ua/ua/63/novynu_z_jytta_instytutu.html (дата звернення 05.05.2023).
- Куцир Т. Значення орнаменту в українсько-литовських студіях народного мистецтва початку XXI ст. *Сто років академічної славістики в Україні: здобутки і перспективи. Міжнародна наукова конференція до Дня слов'янської писемності і культури*. Київ, 2018. С. 56—58
- Федорчук О., Никорак О., Кумпикайте Е., Мілашене Д., Ненартавічюте Е. У пошуках етномистецької ідентичності: українсько-литовські студії (зустріч друга). *Народознавчі зошити*. 2019. № 1. С. 20—28.
- Триває українсько-литовський науковий проект «Орнаментика етнографічного текстилю Західної України та Литви: універсальні й унікальні параметри». 25.06.2018. URL: <https://www.nas.gov.ua/UA/Messages/Pages/View.aspx?MessageID=4106> (дата звернення 05.05.2023).
- Про реалізацію українсько-литовського проекту «Орнаментика етнографічного текстилю Західної України та Литви: універсальні й унікальні параметри». 07.11.2018. URL: <https://www.nas.gov.ua/UA/Messages/Pages/View.aspx?MessageID=4368> (дата звернення 05.05.2023).
- Куцир Т. Українсько-литовський проект «Орнаментика етнографічного текстилю Західної України та Литви: універсальні й унікальні параметри». URL: http://ethnology.lviv.ua/ua/news_details/0/106.html (дата звернення 07.10.2019).
- Куцир Т. Українсько-литовський проект «Орнаментика етнографічного текстилю Західної України та Литви: універсальні й унікальні параметри». URL: http://ethnology.lviv.ua/ua/news_details/0/108.html (дата звернення 23.10.2019).
- Никорак О., Герус Л., Козакевич О., Куцир Т. Українсько-литовський науково-дослідний проект «Унікальні технології етнографічного текстилю: досвід збереження в Західній Україні та Литві». *Мистецька культура: історія, теорія, методологія: доповіді та повідомлення X Міжнародної наукової конференції (Львів, 18 лист. 2022 р.)*. Ред.-упоряд. Л. Купчинська, О. Осадця. Львів, 2022. С. 29—34.
- Nykorak O., Herus L., Kozakevych O., Kutsyr T. Digital Methods in the Study of Western Ukrainian and Lithuanian Traditional Textiles. International Conference Digital Art History: Methods, Practices, Epistemologies. IVBook of Abstracts. Zagreb, 2022. P. 120—123.
- Никорак О., Герус Л., Козакевич О., Куцир Т. Українсько-литовські науково-дослідні проекти з дослідження етнографічного текстилю: налагодження міжнародної співпраці, вивчення джерел та артефактів, обмін досвідом. *Український мистецтвознавчий дискурс. Спецвипуск, присвячений євроінтеграційній тематиці*. Видавничий дім «Гельветика», 2022. С. 39—45.
- Никорак О., Герус Л., Куцир Т. Українсько-литовський науково-дослідний проект «Унікальні технології етнографічного текстилю: досвід збереження в Західній Україні та Литві» — підсумки візиту до Каунаса. *Народознавчі зошити*. 2022. № 5 (167). С. 1229—1234.
- Народознавці Академії відвідали Литву в межах двостороннього проекту з дослідження технологій збереження етнографічного текстилю. 28.09.2022. URL: <https://www.nas.gov.ua/UA/Messages/Pages/View.aspx?MessageID=9481> (дата звернення 05.05.2023).
- Никорак О., Куцир Т., Кумпикайте Е., Мілашене Д., Рукуйжене Ж., Ненартавічюте Е. Західноукраїнські

- та литовські покривала: паралелі етномистецької традиції декору. *Народознавчі зошити*. 2020. № 1 (151). С. 60—92.
16. Никорак О., Куцир Т. Багаторемісні західноукраїнські та литовські покривала: етномистецькі паралелі. *Народознавчі зошити*. 2022. № 6 (168). С. 1150—1163.
 17. Nykorak O., Kumpikaitė E., Herus L., Nenartavičiūtė E., Kozakevych O., Rukuižienė Ž., Kutsyr T. Woven Towels of Western Ukraine and Lithuania: Techniques, Décor, Function. *International Young Scientists Conference «Industrial Engineering 2019»*. Notification Material. Kaunas: KTU; Faculty of Mechanical Engineering and Design, 2019. P. 124—130.
 18. Kumpikaitė E., Nykorak O., Nenartavičiūtė E., Herus L., Kutsyr T., Kozakevych O., Milašienė D., Rukuižienė Ž. Similarities and Differences of Lithuanian and Western Ukrainian Folk Towels. *AUTEX 2022 Conference Proceedings*. Lodz University of Technology, 2022. P. 186—190.
 19. Куцир Т. Вишитий декор західноукраїнських та литовських рушників: порівняльний аспект. *Культура в XXI столітті: дослідження, збереження, розвиток. The XXI Century Culture: Research, Memorization, Development: збірник наукових статей за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції 8—9 грудня 2022 року*. За заг. ред. О. Смоліної, І. Сілютіної. Київ: вид-во СМУ ім. В. Даля, 2023 С. 153—157.
 20. Никорак О., Герус Л., Куцир Т. Узорноткані пояси Західної України і Литви: техніки, орнаментика, функції. *Народознавчі зошити*. 2022. № 5 (167). С. 1147—1163.
 21. Kozakewycz O. Pasy plecione w tradycyjnych strojach ludowych ukraińców i litwinów: techniki wytwarzania, tradycje, rekonstrukcja. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. Дрогобич: Гельветика, 2022. Вип. 55. Т. 2. С. 39—45.
 22. Куцир Т. Методика дослідження західноукраїнських та литовських традиційних поясів. *Тези IV Міжнародної наукової конференції «Проблеми методології сучасного мистецтвознавства та культурології»*. 16—17 листопада 2022 року. Київ, 2022. С. 79—81.
 23. Fedorchuk O., Bolyuk O., Kumpikaitė E., Milašienė D., Nenartavičiūtė E. Technique of Beads Décor in Ukrainian and Lithuanian Folk Textile. *International Young Scientists Conference «Industrial Engineering 2019»*. Notification Material. Kaunas: KTU; Faculty of Mechanical Engineering and Design, 2019. P. 67—72.
 24. Федорчук О. Автентичні риси бісерних прикрас західноукраїнської народної ноші XIX ст. *Світогляд*. 2019. № 1. С. 60—63.
 25. Bolyuk O., Fedorchuk O., Nenartavičiūtė E., Kumpikaitė E., Milašienė D., Rukuižienė Ž. Instrumentation for Decoration of Folk Textile as Source of Contemporary Print. *International Young Scientists Conference «Industrial Engineering 2019»*. Notification Material. Kaunas: KTU; Faculty of Mechanical Engineering and Design, 2019. P. 28—33.
 26. Болюк О. Вибійчани матриці кінця XIX — першої третини XX ст. з фондів львівських музеїв: типи форм, види різьби, мотиви декору. *III Міжнародна науково-практична конференція «Проблеми збереження і популяризації культурної спадщини: формування музейних колекцій та збірань»*. Львів, 2019. С. 6—17.
 27. Болюк О. Традиційна вибійка у фонді народної тканини Музею етнографії і художнього промислу у Львові: мистецтвознавча характеристика пам'яток. *VII Міжнародна наукова конференція «Мистецька культура: історія, теорія, методологія»: тези доповідей*. Львів, 2019. С. 47—49.
 28. *Звіт про науково-дослідну роботу «Орнаментика етнографічного текстилю Західної України та Литви: універсальні й унікальні параметри»*. Договір № М/31-2018 від 24.05.2018 р. НАН України; Інститут народознавства. Керівник Никорак О.І. Львів, 2018. ДР 0189U001369. 64 с.
 29. Никорак О.І. *Сучасні художні тканини Українських Карпат*. Київ: Наукова думка, 1988. 222 с.
 30. Никорак О.І. *Українська народна тканина XIX—XX ст.: Типологія, локалізація, художні особливості*. Частина I. Інтер'єрні тканини (за матеріалами західних областей України). Львів: Національна Академія наук України; Інститут народознавства, 2004. 584 с.
 31. Шпак О.Д. *Праця на благо українського мистецтвознавства (до ювілею Олени Іванівни Никорак)*. *Народознавчі зошити*. 2018. № 5 (143). С. 1039—1061.

REFERENCES

- Fedorchuk, O., Kutsyr, T., Kumpikaite, E., Milasiene, D., & Nenartaviciute, E. (2018). In the Search of Ethno-Artistic Identity: Ukrainian-Lithuanian Studios (the First Meeting). *The Ethnology Notebooks*, 2 (140), 333—338 [in Ukrainian].
- The Ethnology Institute of NAS of Ukraine together with colleagues from Lithuania started work on the implementation of the research project «Ornamentation of Western Ukrainian and Lithuanian Folk Textile: Universal and Unique Parameters». 02.02.2018. Retrieved from: <http://www.nas.gov.ua/UA/Messages/News/Pages/View.aspx?MessageID=3746> (Last accessed: 05.05.2023) [in Ukrainian].
- Fedorchuk, O. Ukrainian-Lithuanian project «Ornamentation of Western Ukrainian and Lithuanian Folk Textile: Universal and Unique Parameters». The second meeting. Retrieved from: http://ethnology.lviv.ua/ua/63/novyny_z_jyttya_instytutu.html (Last accessed: 05.05.2023) [in Ukrainian].

- Kutsyr, T. (2018). The value of Ornament in Ukrainian-Lithuanian Folk Art Studios at the Beginning of the 21st Century. *One Hundred Years of Academic Slavic Studies in Ukraine: Achievements and Prospects. International Scientific Conference for the Day of Slavic Writing and Culture* (Pp. 56—58). Kyiv [in Ukrainian].
- Fedorchuk, O., Nykorak, O., Kumpikaite, E., Milasiene, D., & Nenartaviciute, E. (2019). In the Search of Ethno-Artistic Identity: Ukrainian-Lithuanian Studios (the Second Meeting). *The Ethnology Notebooks*, 1 (145), 20—28 [in Ukrainian].
- The Ukrainian-Lithuanian Scientific Project «Ornamentation of Western Ukrainian and Lithuanian Folk Textile: Universal and Unique Parameters» is ongoing. 25.06.2018. Retrieved from: <https://www.nas.gov.ua/UA/Messages/Pages/View.aspx?MessageID=4106> (Last accessed: 05.05.2023) [in Ukrainian].
- About the Implementation of the Ukrainian-Lithuanian Project «Ornamentation of Western Ukrainian and Lithuanian Folk Textile: Universal and Unique Parameters». 07.11.2018. Retrieved from: <https://www.nas.gov.ua/UA/Messages/Pages/View.aspx?MessageID=4368> (Last accessed: 05.05.2023) [in Ukrainian].
- Kutsyr, T. Ukrainian-Lithuanian Project «Ornamentation of Western Ukrainian and Lithuanian Folk Textile: Universal and Unique Parameters». Retrieved from: http://ethnology.lviv.ua/ua/news_details/0/106.html (Last accessed: 07.10.2019) [in Ukrainian].
- Kutsyr, T. Ukrainian-Lithuanian Project «Ornamentation of Western Ukrainian and Lithuanian Folk Textile: Universal and Unique Parameters». Retrieved from: http://ethnology.lviv.ua/ua/news_details/0/108.html (Last accessed: 23.10.2019) [in Ukrainian].
- Nykorak, O., Herus, L., Kozakevych, O., Kutsyr, T., Kupchynska, L., & Osadtsia, O. (Eds.). (2022). Ukrainian-Lithuanian R&D Project «Unique Technologies of Ethnographic Textile: Experience of Preservation in Western Ukraine and Lithuania». *Artistic Culture: History, Theory, Methodology: Reports and Announcements of the 10th International Scientific Conference (Lviv, November 18, 2022)* (Pp. 29—34) Lviv [in Ukrainian].
- Nykorak, O., Herus, L., Kozakevych, O., & Kutsyr, T. (2022). Digital Methods in the Study of Western Ukrainian and Lithuanian Traditional Textiles. *International Conference Digital Art History: Methods, Practices, Epistemologies. Book of Abstracts* (Pp. 120—123) Zagreb.
- Nykorak, O., Herus, L., Kozakevych, O., & Kutsyr, T. (2022). Ukrainian-Lithuanian Research & Development Projects on Ethnographic Textile Investigation: Establishment of International Cooperation, Study of Sources and Artifacts, Exchange of Experience. *Ukrainian Art Discourse. Special Issue dedicated to European integration topics* (Pp. 39—45) [in Ukrainian].
- Nykorak, O., Herus, L., & Kutsyr, T. (2022). Ukrainian-Lithuanian Research & Development Project «Unique Technologies of Ethnographic Textile: Experience of Preservation in Western Ukraine and Lithuania» — Results of the Visit to Kaunas. *The Ethnology Notebooks*, 5 (167), 1229—1234 [in Ukrainian].
- Scientists from the Academy Visited Lithuania in the Frame of a Bilateral Project on Researching Technologies for the Preservation of Ethnographic Textiles. 28.09.2022. Retrieved from: <https://www.nas.gov.ua/UA/Messages/Pages/View.aspx?MessageID=9481> (Last accessed 05.05.2023) [in Ukrainian].
- Nykorak, O., Kutsyr, T., Kumpikaite, E., Milasiene, D., Rukuiziene, Z., & Nenartaviciute, E. (2020). Western Ukrainian and Lithuanian Bedspreads: Decor Ethno-Artistic Tradition Parallels. *The Ethnology Notebooks*, 1 (151), 60—92 [in Ukrainian].
- Nykorak, O., & Kutsyr, T. (2022). Overshot Western Ukrainian and Lithuanian Coverlets: Ethno-Artistic Parallels. *The Ethnology Notebooks*, 6 (168), 1150—1163 [in Ukrainian].
- Nykorak, O., Kumpikaite, E., Herus, L., Nenartaviciute, E., Kozakevych, O., Rukuiziene, Z., & Kutsyr, T. (2019). Woven Towels of Western Ukraine and Lithuania: Techniques, Decor, Function. *International Young Scientists Conference «Industrial Engineering 2019». Notification Material* (Pp. 124—130). Kaunas: KTU; Faculty of Mechanical Engineering and Design.
- Kumpikaite, E., Nykorak, O., Nenartaviciute, E., Herus, L., Kutsyr, T., Kozakevych, O., Milasiene, D., & Rukuiziene, Z. (2022). Similarities and Differences of Lithuanian and Western Ukrainian Folk Towels. *AUTEX 2022 Conference Proceedings* (Pp. 186—190). Lodz University of Technology.
- Kutsyr, T., Smolina, O., & Siliutina, I. (Eds.). (2023). Embroidery Decor of Western Ukrainian and Lithuanian Towels: Comparative Aspect. *The XXI Century Culture: Research, Memorization, Development: Proceedings of the All-Ukrainian Scientific and Practical Conference on December 8—9, 2022* (Pp. 153—157). Kyiv [in Ukrainian].
- Nykorak, O., Herus, L., & Kutsyr, T. (2022). Patterned Woven Sashes of Western Ukrainian and Lithuania: Techniques, Ornamentation, Functions. *The Ethnology Notebooks*, 5 (167), 1147—1163 [in Ukrainian].
- Kozakevycz, O. (2022). Sprang Sashes in Traditional Clothing of Ukrainians and Lithuanians: Making Techniques, Traditions, Reconstruction. *Humanities Science Current Issues: Interuniversity Collection of Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University Young Scientists Research Papers* (Issue 55, vol. 2, pp. 39—45) [in Polish].
- Kutsyr, T. (2022). Methodology of the Study of Western Ukrainian and Lithuanian Traditional Belts. *Abstracts of the IV International Scientific Conference «Problems of the Methodology of Modern Art History and Cultural Studies»* (Pp. 79—81) Kyiv [in Ukrainian].
- Fedorchuk, O., Bolyuk, O., Kumpikaite, E., Milasiene, D., & Nenartaviciute, E. (2019). Technique of Beads Decor in Ukrainian and Lithuanian Folk Textile. *International Young Scientists Conference «Industrial Engineering 2019». No-*

- tification Material (Рр. 67—72). Kaunas: KTU; Faculty of Mechanical Engineering and Design.
- Fedorchuk, O. (2019). Authentic Features of Beaded Jewelry of the Western Ukrainian Folk Clothing of the 19th Century. *Svitohliad*, 1, 60—63 [in Ukrainian].
- Bolyuk, O., Fedorchuk, O., Nenartaviciute, E., Kumpikaite, E., Milasiene, D., & Rukuiziene Z. (2019). Instrumentation for Decoration of Folk Textile as Source of Contemporary Print. *International Young Scientists Conference «Industrial Engineering 2019»*. *Notification Material* (Рр. 28—33) Kaunas: KTU; Faculty of Mechanical Engineering and Design.
- Bolyuk, O. (2019). Print Matrices of the End of the 19th — the first third of the 20th Century from the Funds of Lviv Museums: Types of Forms, Types of Carving, Decorative Motifs. *III International Scientific and Practical Conference «Problems of Preservation and Popularization of Cultural Heritage: Formation of Museum Collections and Gathering»* (Рр. 6—17) Lviv [in Ukrainian].
- Bolyuk, O. (2019). Traditional Prints in the Folk Fabric Fund of the Museum of Ethnography and Applied Art in Lviv: Artistic Characteristics of Items. *VII International Scientific Conference «Artistic Culture: History, Theory, Methodology»: Abstracts of Reports* (Рр. 47—49) Lviv [in Ukrainian].
- Nykorak, O. (Ed.). (2018). *Report on research work under contract «Ornamentation of West Ukrainian and Lithuanian Folk Textile: Universal and Unique Parameters»*. Contract № M/31-2018 from 24.05.2018. NAS of Ukraine; the Ethnology Institute. Lviv [in Ukrainian].
- Nykorak, O. (1988). *Modern Art Cloths of Ukrainian Carpathian Mountains*. Kyiv: Naukova dumka [in Ukrainian].
- Nykorak, O. (2004). *The Ukrainian Traditional Folk Cloths of XIX and XX cc. (Part 1: Interior Cloths (Based on Materials from Ukrainian Western Regions))*. Lviv: Ethnology Institute of NAS of Ukraine [in Ukrainian].
- Shpak, O. (2018). Work the Benefit of the Ukrainian Art History (to the Anniversary of Olena Ivanivna Nykorak). *The Ethnology Notebooks*, 5 (143), 1039—1061.